

การปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
เขตการศึกษา 5

นายมงคล จินตประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

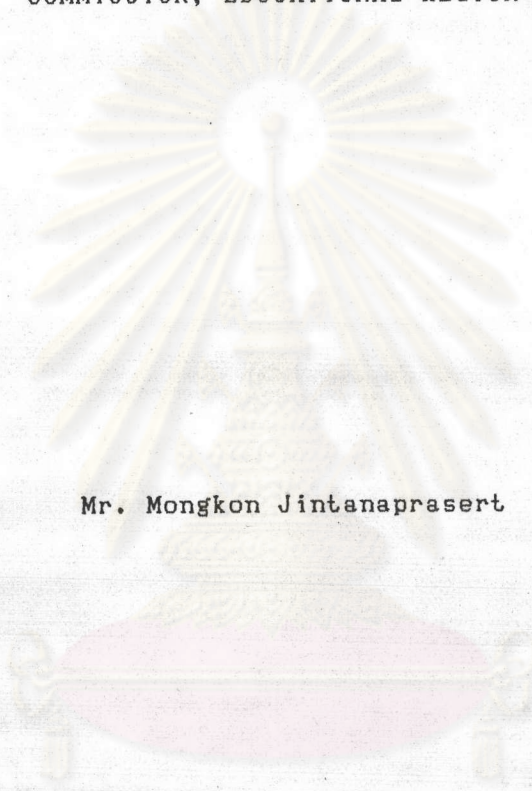
ISBN 974 - 577 - 354 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016888

๓10309603

THE PERFORMANCE OF ACADEMIC TEACHERS ATTACHED TO PRIMARY SCHOOL CLUSTERS
UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EDUCATIONAL REGION FIVE

Mr. Mongkon Jintanaprasert

ศูนย์วิทยทรัพยากร
หอสมุดรัชมังคลาภิเษก
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974 - 577 - 354 - 9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5

โดย

นายมงคล จินตประเสริฐ

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์สวัสดิ์ จงกล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

.....
(อาจารย์สวัสดิ์ จงกล)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กัสขพันธ์)

มงคล จินตประเสริฐ : การปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 5 (THE PERFORMANCE
OF ACADEMIC TEACHERS ATTACHED TO PRIMARY SCHOOL CLUSTERS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EDUCATIONAL REGION FIVE) อ.ที่ปรึกษา : อ.สวัสดิ์ จงกล, 133 หน้า,
ISBN 974-577-354-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของ
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขต
การศึกษา 5 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูวิชาการกลุ่ม จำนวน 472 ฉบับ ได้รับ
แบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์คืนมาทั้งสิ้น 383 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.1 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจง
ความถี่และหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการกลุ่มส่วนใหญ่ปฏิบัติงานครบทั้ง 8 ด้าน ซึ่งเรียงลำดับการปฏิบัติ
จากมากไปหาน้อย และเรื่องที่ครูวิชาการกลุ่มส่วนมากปฏิบัติในแต่ละด้านดังนี้ 1. ด้านการปฏิบัติงานอื่น ๆ
ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมายคือ การร่วมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2. ด้านการปฏิบัติหน้าที่เป็น
คณะกรรมการในการประเมินผลทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน คือ การปฏิบัติงานประเมินผลด้านวิชาการ
ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกลุ่ม 3. ด้านการปฏิบัติการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่
รับผิดชอบ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน คือ การเตรียมการสอนโดยศึกษาหลักสูตร
คู่มือการสอน และแผนการสอน แล้วบันทึกการสอนอย่างสม่ำเสมอ 4. ด้านการพัฒนาการสอนในกลุ่ม
ประสบการณ์ที่รับผิดชอบ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน คือ การเข้าร่วมการประชุม
อบรม และสัมมนา เกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอน 5. ด้านการร่วมวางแผนการเรียนการสอนของ
กลุ่มโรงเรียน คือ การร่วมประชุมกับคณะกรรมการกลุ่มและหัวหน้าสำนักงาน 6. ด้านการปฏิบัติหน้าที่
เป็นผู้นำในการให้บริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน คือ การให้บริการของ
ศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็น
แบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน 7. ด้านการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่มในการพิจารณา
แนวทางพัฒนาทางวิชาการ คือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีปัญหาภายใน
กลุ่มโรงเรียน เพื่อนำไปจัดทำโครงการแก้ปัญหา 8. ด้านการปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากรด้านวิชาการของ
กลุ่มโรงเรียน คือ การติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการ เช่น แนวคิด นวัตกรรม และเทคโนโลยีทาง
การศึกษา

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่พบปัญหาและอุปสรรค
ทุกด้าน คือ ครูวิชาการกลุ่มต้องสอนประจำชั้น ทำให้ไม่มีโอกาสพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่
รับผิดชอบได้เท่าที่ควร มีภารกิจที่ต้องรับผิดชอบในโรงเรียน มีโอกาสเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการ
กลุ่มน้อยกว่าที่ควร ครูไม่สนใจที่จะให้บริการของศูนย์วิชาการและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน เพราะเกรงว่า
วัสดุอุปกรณ์จะชำรุดเสียหาย และไม่สะดวกในการขอใช้บริการ เสียเวลาสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของชั้นที่รับผิดชอบต่ำลง ขาดเครื่องมือในการประเมินผลทางวิชาการ และมีเวลาไม่เพียงพอในการที่จะ
ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร .....
ปีการศึกษา ..... 2532 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

MONGKON JINTANAPRASERT : THE PERFORMANCE OF ACADEMIC TEACHERS
ATTACHED TO PRIMARY SCHOOL CLUSTERS UNDER THE JURISDICTION OF THE
OFFICE OF NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EDUCATIONAL REGION
FIVE. THESIS ADVISOR : MR. SWAT CHONGKOL, 133 PP.,
ISBN 975-577-354-9.

The objective of this research was to study the performance and problems of academic affairs teachers attached to primary school clusters under the jurisdiction of the Office of National primary Education Commission in educational region five. Four hundred and seventy two academic affairs teachers attached to primary school clusters were research samples. Frequency count and percentage were used as data analysis.

Research findings were as follows :

1) Most of academic affairs attached to school clusters performed all five designated areas which could be shown by ranking of priority as follows: 1.1) other tasks assigned by the school cluster committee was the participation in co-curricular activities; 1.2) performance as member of joint-task-force committee for academic evaluation was the evaluation of academic evaluation on certain aspects as designated by school cluster committee; 1.3) teaching the designated subject area in order to set up good example for school cluster teacher was lesson plan preparation; in accordance with curriculum and teacher's manual then recorded the outcome of teaching; 1.4) development of instructional standard in the designated subject areas in order to set up good example for school cluster teachers was made by attending the meeting, in-service training program, and seminar organized to upgrade instructional quality; 1.5) participation in planing to produce instructional plans responsible by school clusters was made by participating in the meeting of school cluster committee and heads of school cluster offices; 1.6) leading role performance in making use of services offered by school cluster academic centres and libraries was made by utilizing these services in order to improve instructional standard; 1.7) advice given to school cluster committee concerning guidelines for academic development was by offering data in connection with problem of students' learning achievement with a view to formulate project to solve the mentioned problems; and 1.8) performance as school cluster resource person was the close study of academic progress namely educational innovation and technology.

2) Problems mostly faced by school cluster academic affairs teachers were 2.1) academic affairs teachers still perform teaching function which hindered the effort to improve instructional development in the responsible curriculum experience area; 2.2) extra responsibilities assigned by school administrator impeded academic affairs teacher to participate in school cluster committee meeting; 2.3) a number of teachers did not make use of services offered by school cluster academic centre and libraries for fear of damaging instructional aids. In addition, obtaining the said services was time consuming which affected instruction and students learning achievement; 2.4) lack of instrument for evaluating academic performance; and 2.5) inadequate time to accomplish the designated assignment.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความช่วยเหลือและร่วมมือในการวิจัยอย่างยิ่ง ท่านแรกที่จักขอขอบพระคุณคือ อาจารย์สวัสดิ์ จงกล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอต ซึ่งได้ให้คำแนะนำในการวิจัยเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช อาจารย์จำนง พรายแย้มแซ รองศาสตราจารย์ ดร.ทองคุณ หงส์พันธุ์ อาจารย์บุญญา แก้วกัญญ์ อาจารย์วิรัช ธรรมแสง และ อาจารย์อาทิตย์ อีรานูตร ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุทธิมาลย์ กระจ่างวุฒิ คุณขวัญระพี กระจ่างวุฒิ และคุณนุชนางค์ กระจ่างวุฒิ ที่กรุณาช่วยจัดระเบียบแบบสอบถาม ขอขอบคุณคุณลำดวน เรือนริน คุณวินัย มากระจันท์ คุณอารมณ วังศ์บัณฑิต คุณณรงค์ หิตโกเมท คุณภาณี นพลอย หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มในเขตการศึกษา 5 ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณในความห่วงใยของเพื่อนนิสิตสาขาวิชานิติศาสตร์และการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 26 ทุกท่าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา - มารดา คุณพี่พัฒนา ทรัพย์คุณ พี่เจริญ ทรัพย์คุณ พี่ประเทือง ตนสารี และคุณพี่ยุพิน ตนสารี ซึ่งให้ความสนับสนุนในด้านการเงินและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มงคล จินตประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภาพและตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การเสนอผลการวิจัย.....	9
2. หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับงานวิชาการ.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา.....	15
ภารกิจของครูวิชาการกลุ่ม.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม.....	50
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและ อุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม.....	66
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	80
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	80
วิธีดำเนินการวิจัย.....	80
สรุปผลการวิจัย.....	81
อภิปรายผลการวิจัย.....	84
ข้อเสนอแนะ.....	91
รายการอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	122
ประวัติผู้เขียน.....	133

สารบัญแผนภาพและตาราง

แผนภาพที่	หน้า
1 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนารมณ์ จุดประสงค์ และเป้าหมายของ ระเบียบคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่ม โรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2529.....	20
2 อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการกลุ่ม.....	21
3 อำนาจและหน้าที่ของประธานกลุ่มโรงเรียน.....	22
ตารางที่	
1 อำนาจและหน้าที่ของหัวหน้าสำนักงาน ครูวิชาการสำนักงาน และครูวิชาการกลุ่ม.....	24
2 เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่ม.....	28
3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจังหวัด.....	41
4 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามจังหวัด	43
5 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม..	44
6 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับวิชาเอก และสาขาวิชา ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์ที่รับผิดชอบ.....	48
7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอน ในกลุ่มประสบการณ์ที่รับผิดชอบ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครู ภายในกลุ่มโรงเรียน.....	50
8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการสอนในกลุ่ม ประสบการณ์ที่รับผิดชอบ เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่ม โรงเรียน.....	52
9 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมวางแผนการเรียนการสอน ของกลุ่มโรงเรียน.....	54
10 จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่ม ในการพิจารณาแนวทางพัฒนาทางวิชาการ.....	56

สารบัญแผนภาพและตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
11	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้นำในการใช้บริการ ของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน.....	58
12	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นวิทยากร ด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน.....	60
13	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะทำงาน ในการประเมินผลทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน.....	62
14	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย.....	64
15	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ การสอนและพัฒนาการสอนในกลุ่มประสบการณ์ที่รับผิดชอบ เพื่อให้เป็น แบบอย่างที่ดีแก่ครูภายในกลุ่มโรงเรียน.....	66
16	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ ร่วมวางแผนการเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียน.....	68
17	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการ ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการกลุ่มในการพิจารณาแนวทางพัฒนาทาง วิชาการ.....	70
18	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเป็นผู้นำ ในการใช้บริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน	72
19	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเป็น วิทยากรด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน.....	74
20	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการเป็น คณะทำงานประเมินผลทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน.....	75
21	จำนวนและร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย.....	77
22	จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคอื่น ๆ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะ	78